

Yüzyıllık Ermeni yalanları!

1 EKİM tarihli kitap bu 100... Ünlü tarihçi... Ermeni yalanları...

Ermeni maşalar

katliminin acısını daha unutmamış... asalara Ülkü Ocaklarından sert tepki g...

Bu Danimarkalılar pek bi sahtekarmış bo ağıam!

ABD'den Ermeni kahpelığı

Haçlı saldırıları sürüyor

AB'deki Hristiyan demokrat ve muhafazakar partilerin Avrupa Parlamentosu'nda Ermeni maşalarını... Türkiye'nin din özgürlüğünü... Hristiyanlıkta İtalyan Okulu'nun açılması istendi.

Yusufenko dan aykırı istek

Yunan kustahlığı

Yunanistan'daki... Yunan kustahlığı...

YAHUDİ İSTEDİ

Yahudi istedi... Ermeni yalanları...

Ermeni tehdidi: Gecikme olursa protokol iptal

ERMENİSTAN'da iktidardaki Cumhuriyetçi Parti Başkanı Yardımcısı Razmik Zohrabyan, Sarıysın'da Türkiye Ziyaretçiler Komitesi'nin Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün... Ermeni tehdidi...

Susturun artık sunları!

Din salih halde toplanarak... Susturun artık sunları!

ERMENİ İSBİRLİKÇİLER RAHATSIZ

Türk basınında ilk kez gazetemiz... ERMENİ İSBİRLİKÇİLER RAHATSIZ

Camilerde Rum

Güney Kıbrıs'taki Türklere ait dini mekanlarda bulunan el yazması Kur'an saçağı ve Sakalı Şerif gibi paha biçilmez eserlerin, Rumlar tarafından...

Kıbrıs Rum kesimindeki Türklere ait kültürel varlıkların büyük oranda tahrip edildiği... KKKTC'nin Kıbrıs'ta...

nefretsoylemi.org

RUM ÇİRKİNLİK BAYRAĞA SICRADI

Yakaladıkları PKK'lıları, halkın içinde infaz ettiler

İRAN ASIYOR BİZ BESLİYORUZ

Komşumuz, bölücülük yapıp toprağına göz diken ve askerine kursun sıkarak Kürt teröristleri "ibreti alem" olsun diye sokak ortasında...

EREMENİYE BAKI

Kastamonu'da doğan Ermeni asıllı Avukat Keşan Karabetyan, "Bu ülke hepimizin kökeni değişik olan insanlar var ama bu ülkede yaşamak onur verici" dedi...

Taraf'ın Ermeni yazarı Nişanyan'dan küstahlık!

ÜSÜME KARAKIŞ / İSTANBUL Taraf gazetesinin Ermeni kökenli yazarlarından Sevan Nişanyan, 21 ve 22 Eylül tarihlerinde kaleme aldığı köşe yazılarında Müslümanların İslami...

SEVİMLER BURADA

Sevimler burada... Ermeni yalanları...

Ha Bahçeli ha diaspora

MHP lideri, tarih protokolü Ermeni diasporasının diüyle eleştiridi: Dış mihraklar dayattı, bunun adı ihanet

EREMENİLER YİNE İŞ BAŞINDA

Ermeniler yine iş başında... Ermeni yalanları...

Ermeni vahşetine inat dimdik ayakta

İğdir ve köyleri Ermeni zulümüne en yoğun maruz kalması yöreler, 80 binden fazla insan katliamına ama barınma... ABD'de yalanları kabul etirmek için...

SEN HİÇ SIRTINDAN BIÇAKLANDIN MI

ARKADAS, sen hiç sırtından bıçaklandın mı? Sen hiç Çankalede de savımsız... Hava da güneşli ve güzeldi...

Ya sev ya terk et

Fenerbahçe Sivas'ı katletti... Her konuşmasında Türklüğe kin kusan, simdi de İstiklal Marsı'na hakaret eden Hrntat Dink, hâlâ Türk vatandaşsı

EREMENİ VAHŞETİNE İNAT DIMDİK AYAKTA

İğdir ve köyleri Ermeni zulümüne en yoğun maruz kalması yöreler, 80 binden fazla insan katliamına ama barınma... ABD'de yalanları kabul etirmek için...

SEN HİÇ SIRTINDAN BIÇAKLANDIN MI

ARKADAS, sen hiç sırtından bıçaklandın mı? Sen hiç Çankalede de savımsız... Hava da güneşli ve güzeldi...

KÜSTAH SİYONİS

İsraili hissediyor... Küstah siyonis...

EREMENİYE BAKI

Kastamonu'da doğan Ermeni asıllı Avukat Keşan Karabetyan, "Bu ülke hepimizin kökeni değişik olan insanlar var ama bu ülkede yaşamak onur verici" dedi...

Taraf'ın Ermeni yazarı Nişanyan'dan küstahlık!

ÜSÜME KARAKIŞ / İSTANBUL Taraf gazetesinin Ermeni kökenli yazarlarından Sevan Nişanyan, 21 ve 22 Eylül tarihlerinde kaleme aldığı köşe yazılarında Müslümanların İslami...

SEVİMLER BURADA

Sevimler burada... Ermeni yalanları...

Ha Bahçeli ha diaspora

MHP lideri, tarih protokolü Ermeni diasporasının diüyle eleştiridi: Dış mihraklar dayattı, bunun adı ihanet

EREMENİLER YİNE İŞ BAŞINDA

Ermeniler yine iş başında... Ermeni yalanları...

Ermeni vahşetine inat dimdik ayakta

İğdir ve köyleri Ermeni zulümüne en yoğun maruz kalması yöreler, 80 binden fazla insan katliamına ama barınma... ABD'de yalanları kabul etirmek için...

SEN HİÇ SIRTINDAN BIÇAKLANDIN MI

ARKADAS, sen hiç sırtından bıçaklandın mı? Sen hiç Çankalede de savımsız... Hava da güneşli ve güzeldi...

Ya sev ya terk et

Fenerbahçe Sivas'ı katletti... Her konuşmasında Türklüğe kin kusan, simdi de İstiklal Marsı'na hakaret eden Hrntat Dink, hâlâ Türk vatandaşsı

EREMENİ VAHŞETİNE İNAT DIMDİK AYAKTA

İğdir ve köyleri Ermeni zulümüne en yoğun maruz kalması yöreler, 80 binden fazla insan katliamına ama barınma... ABD'de yalanları kabul etirmek için...

SEN HİÇ SIRTINDAN BIÇAKLANDIN MI

ARKADAS, sen hiç sırtından bıçaklandın mı? Sen hiç Çankalede de savımsız... Hava da güneşli ve güzeldi...

KÜSTAH SİYONİS

İsraili hissediyor... Küstah siyonis...

Davos firçası, Yahudi'nin kimyasını bozdu

Başbakan Recep Erdoğan'ın Davos'ta terör devlet İsrail'e "one minute" tepkisi, İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu'nun kimyasını bozdu...

EREMENİ VAHŞETİNE İNAT DIMDİK AYAKTA

İğdir ve köyleri Ermeni zulümüne en yoğun maruz kalması yöreler, 80 binden fazla insan katliamına ama barınma... ABD'de yalanları kabul etirmek için...

SEN HİÇ SIRTINDAN BIÇAKLANDIN MI

ARKADAS, sen hiç sırtından bıçaklandın mı? Sen hiç Çankalede de savımsız... Hava da güneşli ve güzeldi...

KÜSTAH SİYONİS

İsraili hissediyor... Küstah siyonis...

Davos firçası, Yahudi'nin kimyasını bozdu

Başbakan Recep Erdoğan'ın Davos'ta terör devlet İsrail'e "one minute" tepkisi, İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu'nun kimyasını bozdu...

MEDYADA NEFRET SÖYLEMİ İZLEME RAPORU

Aralık 2009 – Mart 2010

Uluslararası Hrant Dink Vakfı

Halaskargazi Cad. No 192/1

Osmanbey – Şişli

İstanbul

Tel: 0212 240 33 61

Fax: 0212 240 33 94

www.nefretsoylemi.org

www.hrantdink.org

Medyada Nefret Söylemi Proje Ekibi

Özlem Dalkıran

Nuran Gelişli

Rojdan Alpkaya

Analist

Ceren Sözeri

BULGULAR

Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi araştırmasının Aralık-Ocak-Şubat ve Mart aylarını kaplayan üçüncü ve son döneminde dini ve etnik grupları hedef alan nefret söylemi içeren 84 haber, köşe yazısı ve okur yorumu tespit edilmiştir.

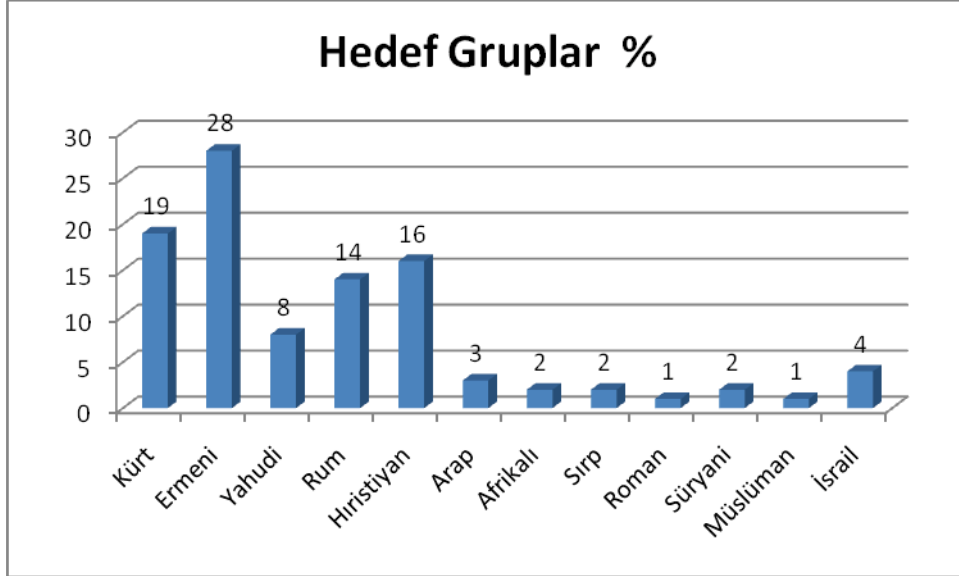
Diğer dönemlerden farklı olarak bu dönemde ortaya çıkan en dikkat çekici durum nefret söyleminin hedef aldığı dini ve etnik grupların çoğalmas ve çeşitlenmesidir. İlk iki raporda açılımlar sürecine denk gelmesi nedeniyle, gündemle paralel biçimde nefret söyleminin en çok Kürtleri, Ermenileri, Yahudileri, Rumları ve Hıristiyanları hedef aldığı görülmektedir. Açılım politikaların gündemdeki etkisinin görece zayıfladığı son dönemde ise nefret söyleminin hedefindeki ilk iki grubu yine Kürtler ve Ermeniler alırken, bu dönemde Araplar, Sırp lar, Romanlar, Süryaniler, Afrikalılar gibi yeni gruplar da eklenmiştir.

Yine ilk iki dönemden farklı olarak bu dönemde Ermenilere yönelik nefret söylemi Kürtlere yönelik nefret söyleminden fazladır, Hıristiyanlara yönelik söylemlerde de geçen döneme göre iki kat yükselişin olduğu dikkat çekmiştir. Bu farklılıklarda elbette ki gündemin çok önemli bir etkisi vardır. Örneğin Aralık ayında Fener Rum Patriği Bartholomeos'un CBS televizyonuna verdiği mülakat özellikle muhafazakâr basında tepki yaratmıştır. Yine İsveç Parlamentosu ve ABD Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komisyonu'nda oylanarak kabul edilen Ermeni Soykırımı Yasa Tasarılarının Ermenilere yönelik nefret söylemini arttırdığı görülmüştür. Bu dönemde İsveç, ABD gibi ülkelere yönelik yabancı düşmanlığına varan pek çok örnek de tespit edilmiş ancak araştırmanın kapsamına girmediği için dışarıda bırakılmıştır.

Gündemin etkisinin yanı sıra her raporda neredeyse sabit biçimde ortaya çıkan nefret söylemi örnekleri bu dönemde de varlığını korumuştur. Örneğin muhafazakâr basında din konulu köşe yazılarında sık sık tespit edilen Yahudilere ve Araplara karşı nefret söylemi bu dönemde de devam etmiştir.

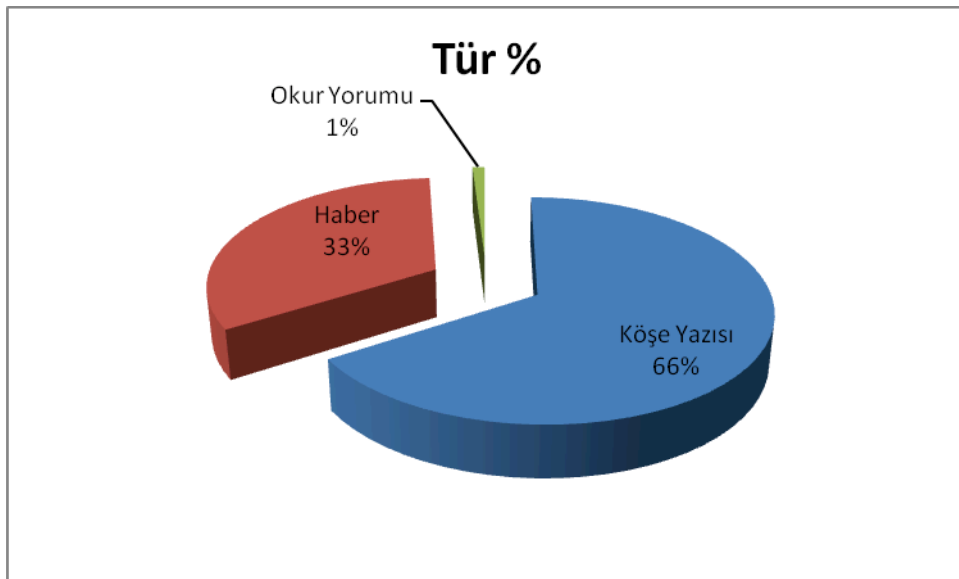
Önceki iki rapordan farklı olarak bu dönemde Müslümanlara yönelik nefret söylemi örnekleri de tespit edilmiştir. Aşağıdaki analizler içinde de görülebileceği şekilde genellikle milliyetçi ve muhafazakâr basında karşılaştığımız nefret söylemine bu örneklerde olduğu gibi Müslümanların hedef olması, nefret söyleminin etkilerinin ve toplum için yarattığı sakıncaların daha açık anlaşılması açısından önemlidir.

Grafik 1

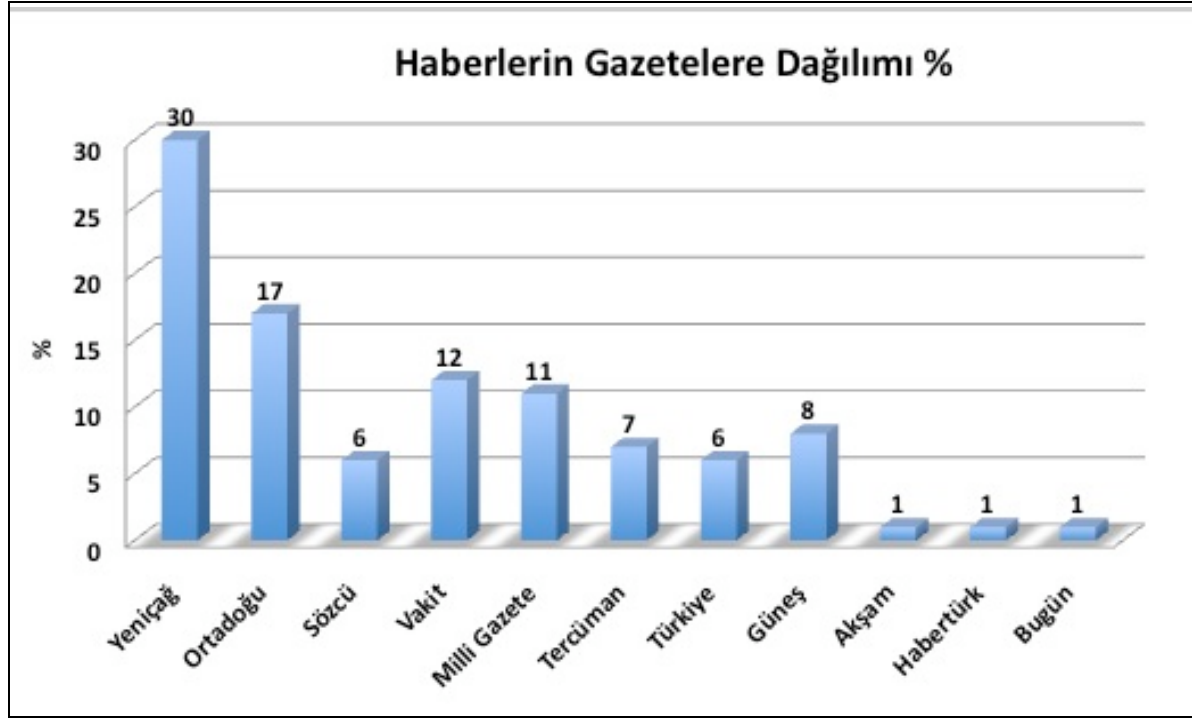
Geçmiş dönemlere benzer şekilde bu dönemde de nefret söyleminin en çok köşe yazılarında (yüzde 66) kendine yer bulabildiği görülmüştür. Onu haberler izlemiştir. Haberlerin büyük çoğunluğunda (yüzde 79'unda) kaynak belirtilmemiştir. Farklı olarak bu dönemde okur yorumlarının sayısı düşmüştür. Bu durumun araştırma yönteminin sınırlılığı (rastgele tarama yönteminin) ile de açıklanması mümkündür.

Grafik 2

Gazetelere bakıldığında ise milliyetçi ve muhafazakâr basının ağırlığını bu dönem de koruduğu gözlenirken çeşitliliğin geçen döneme göre biraz azaldığı, yelpazenin daraldığı olumlu bir durum olarak kaydedilmiştir.

Grafik 3

İncelenen gazetelerde yer alan nefret söylemi örnekleri ilk iki dönemde olduğu gibi kendi içinde içerdiği olumsuz önyargı ve genellemelerden, hakaret, aşağılama, düşmanca söyleme dek çeşitli kategorilere ayrılarak incelenmiştir.

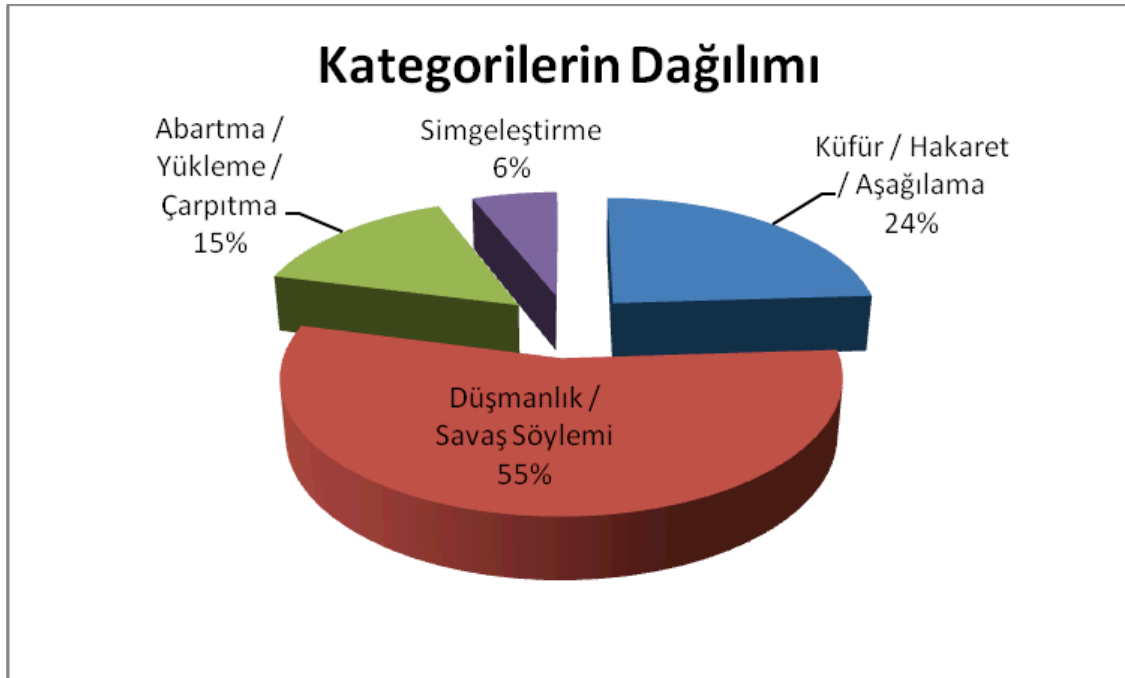
- 1) Abartma / Yükleme / Çarpıtma
- 2) Küfür / Hakaret / Aşağılama
- 3) Düşmanlık / Savaş Söylemi
- 4) Doğal Kimlik ögesini nefret aşağılama unsuru olarak kullanma / Simgeleştirme

Olarak sıralanan bu kategoriler, nefret söylemi biçimlerini ve bu söylemin haberlerde, köşe yazılarında ve ikonografik öğelerde ne şekilde kullanıldığının anlaşılmasına katkıda bulunmuştur.

Aralık-Ocak-Şubat-Mart aylarını içeren son dönemde yukarıda sıralanan kategoriler içinde yine en çok Düşmanlık / Savaş Söylemi'nin kullanıldığı, onu Küfür / Hakaret / Aşağılama ardından Abartma / Yükleme / Çarpıtma içeren nefret söylemlerinin aldığı görülmektedir.

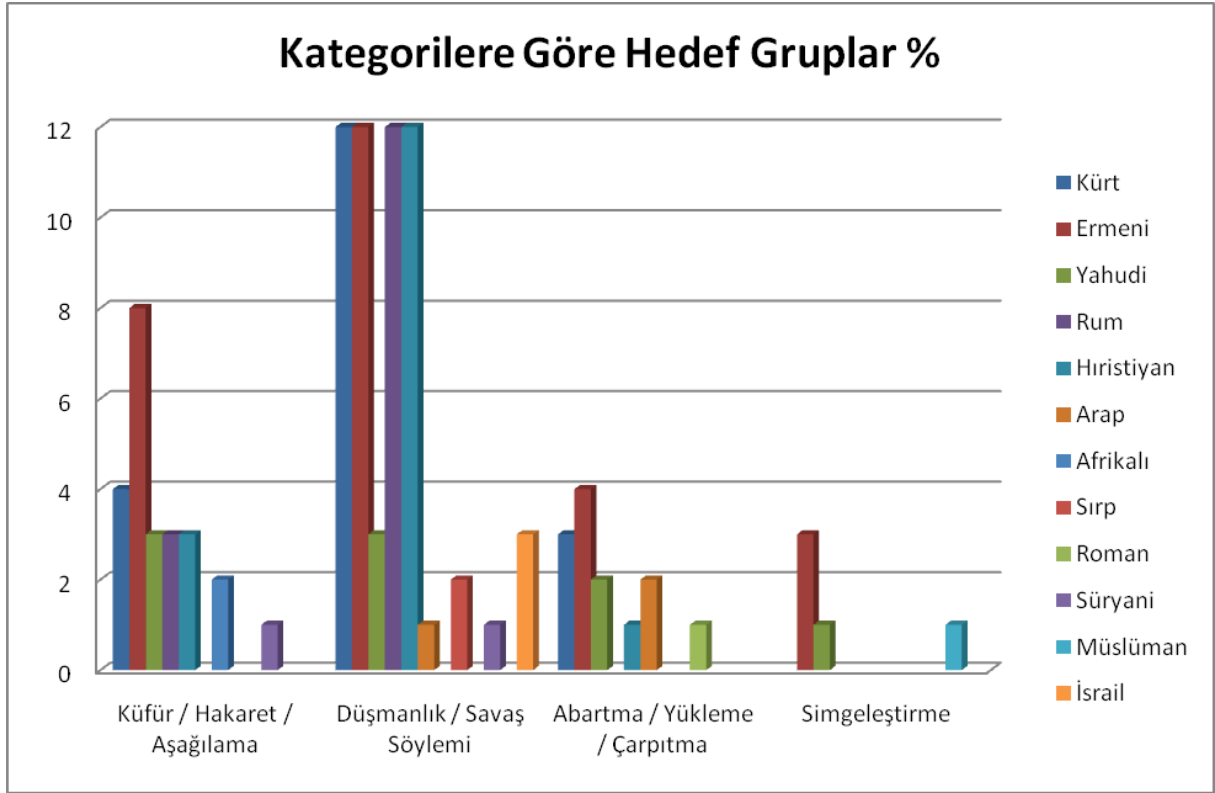
Doğal bir kimlik unsurunun nefret içerir biçimde kullanılmasını içeren Simgeleştirme kategorisindeki örnekler diğer kategorilere göre daha az olsa da geçmiş dönemlere kıyasla bu kategoride bir yükseliş olduğu gözlenmiştir. Bunun görsel kullanımı, farklı ülkelerde oylanan Ermeni Soykırımı Yasa Tasarıları'na duyulan öfke ve nefretin dolaylı yoldan Ermenileri hedef almasıyla ilgili olduğu söylenebilir.

Grafik 4

Son olarak yukarıdaki kategorilerle nefret söyleminin hedef aldığı gruplar karşılaştırılmıştır. İlk dikkat çeken unsur Ermenilere yönelik nefret söyleminin tüm kategorilerde en yüksek seviyede olmasıdır. İkinci dönemden farklı olarak grupların çeşitlenmesine rağmen Düşmanlık / Savaş Söylemi Kürt, Ermeni, Rum ve Hıristiyanlarda oldukça yüksek ve birbirine yakın seviyelerdedir. Bu da yine yasa tasarıları dolayısıyla Ermenilere duyulan öfkenin ve nefret söylemi şeklinde yansıması olarak değerlendirilebilir.

Grafik 5

Geçmiş dönem raporları ile birlikte ele alındığında nefret söyleminin ulusal basının belirli bir bölümünde ağırlıklı olarak kendine yer bulduğu, gündemle ilişkili olarak kategoriler arası seviyelerde ya da gruplarda çeşitlenme gibi değişiklikler gösterse bile toplamda bir değişikliğin olmadığı görülmektedir. Aşağıdaki analizler (ve geçmiş dönemlerdeki analizler) incelendiğinde nefret söyleminin kullanımına ilişkin şöyle bir çelişkinin ortaya çıktığı tespit edilmiştir: Haberlerde ve köşe yazılarında başka dinlere yönelik nefret söyleminde amaç çoğunlukla yazarın kendi dininin üstünlüklerini anlatmak istemesi ya da bir savaş ortamının varlığına (örneğin Haçlı Seferleri) okuyucuyu ikna etmeye çalışmasıdır. Etnik kökene yönelik nefret söyleminde ise çoğunluk hedef grubun güçsüzlüğünü vurgulayan ifadeler öne çıkmaktadır. Diğer taraftan yazılardaki, haberlerdeki baskın milliyetçi söylemde her daim Batılı ülkelerin hegemonyasından şikâyet edilmekte, mazlumun yanında olunması gerektiği vurgulanmaktadır. Bir başka deyişle nefret söylemini yaygın biçimde kullanan basın aslında şikâyet ettiğini, eleştirdiğini yeniden üretmektedir. Nitekim araştırmalar da medyada nefret söyleminin güçlünün güçsüz üzerindeki egemenliğinin, ırkçılığın yeniden üretiminde rol oynadığını ortaya koymaktadır.¹ Bu araştırma bu yeniden üretimi ifşa etmek, kamuoyunda bu

¹ Teun Van Dijk, "Mediating racism: The role of media in the reproduction of racism", <http://www.discourses.org/OldArticles/Mediating%20Racism.pdf>

konuda duyarlılık yaratmak, bu yolla önyargıların oluşumu ve nefret suçuna dönüşmesinin engellenmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Ancak araştırmanın bu konuda bir etki yaratma gücünün çok sınırlı olduğu, nefret söyleminin ve sonuçlarının önlenmesi için daha kapsayıcı düzeyde önlemlerin alınması gerektiği de unutulmamalıdır.

Aşağıda yukarıda genel olarak analizi yapılan ulusal basında nefret söylemi örneklerinin eleştirel söylem analizi yöntemiyle analizi yapılmıştır. Örneklerde de görüleceği gibi pek çok haberde bu kategorilerin birden fazlası (bazılarında hepsi birden) birlikte yer almaktadır. Burada kıstas olarak baskın söylem dikkate alınmıştır. Ayrıca haberlerde ve özellikle köşe yazılarında (tırnak içinde belirtilen ve italik şekilde yazılan) göze çarpan dil ve imla yanlışları yazarların kendisine aittir. Bunların araştırmayı değerlendirenler açısından dikkate değer birer veri olduğu düşünüldüğünden düzeltilmemiştir.

ÖRNEKLER

Küfür / Hakaret / Aşağılama

Başlık: Kezban tehdit etti

Gazete: Yeniçağ

Tarih: 09.01.2010

Tür: Haber

Yazar: -

Kaynağı belirtilmemiş ancak hem baş sayfada yer alan ve 10. Sayfada devam eden haberin konusu Ruhban Okulu'nun açılmaması halinde Fener Rum Patrikhanesi'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuracağını açıklamasıdır.

Haberin baş sayfada yer alan ilk bölümünde başlık "Kezban tehdit etti" şeklinde verilmiş Fener Rum Patrikhanesi'nin avukatı Kezban Hatemi'nin yalnızca ilk ismi kullanılarak küçük düşürülmeye çalışılmıştır. Haber yazım teknikleri içinde habere konu olan bir kişiden, hele de bir kurumun avukatlığını üstlenen bir kadından ilk ismiyle söz edilmesi alışıldık ve kabul edilebilir bir tutum değildir. Bundan önceki raporlardan da hatırlanacağı gibi Yeniçağ gazetesi sıklıkla Fener Rum Patriği Bartholomeos'tan da "Fener Papazı Bartho" şeklinde söz etmektedir. Bu haberin spotunda da yine aynı tamlama kullanılmıştır.

Haberin 10. Sayfada yer alan devamının başlığında Kezban Hatemi'den olması gerektiği gibi soyadıyla "Hatemi" olarak bahsedilmiş, tehdit konusu tekrarlanmış, spotta Batholomeos'un adı her ne kadar önüne "Fener Papazı" tamlaması getirilse de tam olarak yazılmıştır.

Haberin nefret söylemi kapsamına giren bir başka yönü de bir hak arama mücadelesinin tehdit olarak değerlendirilmesi ve dolayısıyla bu mücadeleye girişenleri tehdit eden safına itmesidir. Bilindiği gibi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi iç hukuk yollarının tüketilmesi halinde başvurulabilecek uluslararası bir mahkemedir. Türkiye de bu mahkemeyi ve kararlarını tanımaktadır. Gazete AİHM'yi Türkiye aleyhtarı bir kurum olarak göstermektedir.

Haberde bir dinin kutsal saydığı kurum, kurumun temsilcileri, mesleği gereği onun savunuculuğuna yapanlar fotoğrafları da kullanılarak hedef gösterilmiş, küçük düşürülmeye çalışılmıştır. Ayrıca söz konusu dinin temsilcilerinin ve onları savunanların hak arama mücadeleleri de tehdit olarak algılanmıştır. Küçültücü ifadelerin çokluğu nedeniyle haberin Küfür / Hakaret / Aşağılama kategorisinde nefret söylemi örneklerinden biri olduğu tespit edilmiştir.

Başlık : İsveç'teki Ermeni Kırması Kürtçü faşist

Gazete: Yeniçağ

Tarih: 18.03.2010

Tür: Köşe Yazısı

Yazar : Behiç Kılıç

Başlığından itibaren küfür ve hakaret içeren söz konusu köşe yazısının konusu, İsveç'te oylanan Ermeni Soykırımı yasasının kabulü için çalışmalar yürüten üç parlamenterin kökenleri, aileleri ve ilişkileridir. Yazarın başlıktan itibaren hakaret etmeye başladığı İsveç Parlamenterleri Gülan Avcı, yazarın çoğu söylenti olduğu izlenimi veren (emin olamadığını kendisi de ifade etmiştir) Van kökenlidir. Yazar, Avcı'nın doğduğu köyde kilise ve Ermenilere ait eski evlerin varlığından yola çıkarak Ermeni kökenli olduğunu iddia etmiştir. Ancak yine de emin olamamış annesi ya da babasından birinin Ermeni olabileceği iddiasıyla nadiren insanlar için kullanılan "kıрма" sözcüğünü (başlıkta da görüldüğü gibi) tercih etmiştir.

Yazar Gülan Avcı'nın kocasının da kim olduğundan emin olamazken (muhtemel kocalarının geçmiş ve kökenlerini de sıralayıp hangisi olsa fark etmez diyerek) PKK üyesi olduğunu iddia etmiştir.

"Gülan Avcı, Van Pinyanis (yeni adı Harmancı) Köyü'nden. Pinyanis'de tarihi bir kilise mevcut ve eski Ermeni evleri var. Ailesinin Ermeni kökenli olduğu iddia ediliyor. Partisinin, Türkiye ile ilişkilerin bozulmaması için 'hayır' oyu verin çağrısına rağmen, '95 yıldır acı çeken insanların haklarını elde etme zamanı gelmiştir' diyerek tasarımı desteklemiştir. En büyük rüyası 'Bağımsız Kürdistan'mış..."

Yukarıdaki ifadelerden anlaşıldığı gibi yazar yalnızca partisinin görüşüne insani gerekçelerle karşı çıktığı ve Türkiye'nin de tanıdığı, diplomatik ilişki kurduğu Bölgesel Kürt Yönetimi ile iletişimde olduğu için yazar tarafından hain, faşist, PKK destekçisi ilan edilmiştir.

Yazarın hedefindeki diğer isimler de önce kökenleri ve dinleri nedeniyle yazarın hakaret ve küfürlerinin hedefi olmuşlardır.

"Yılmaz Kerimo: Hıristiyan-Süryani, PKK bağlantılı..."

"İbrahim Baylan: Ailesi Süryani Yahudi-sabetay!..."

Yazar son paragrafta İsveç'i de ırkçılık ve ayrımcılık yapmaya davet ederek hain olarak nitelediği görüşlerini açıklamak ve savunmak dışında bir eylemleri olmayan (yazarın da kanıtlayamadığı) bu üç parlamentere karşı özellikle de köken ve dinlerini odağa alan Küfür / Hakaret / Aşağılama içeren nefret söylemini sıkça tekrar etmiştir. Yazıda ayrıca doğal kimlik öğelerinin, örneğin Ermeni olmak, Süryani olmak... gibi, bir hakaret, tehdit unsuru olarak

kabul edildiği diğer bir deyişle Simgeleştirme yoluyla da nefret söylemine başvurulduğu çok açık bir şekilde görölmektedir.

“İsveç, ‘İsveçli’ yaptığı bu işbirlikçilerin ilkel iştahalarını kullanarak Türkiye’ye saldırıyor.”

Başlık : Son Açılım; Stratejik Ortak Kunta Kinte

Gazete: Ortadoğu

Tarih: 25.03.2010

Tür: Köşe Yazısı

Yazar : O.Cem Kazmaz

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Afrika gezisini bir yazı dizisi haline getirmiş olan yazar, dizinin bu son bölümünde, gezinin yararsızlığını, gidilen ülkelerdeki çocuklara kolonyal dönemi hatırlatır biçimde İstiklal Marşı okutulmasını ve dış gezilerde Türkî Cumhuriyetlerin ihmal edilmesini eleştirmiştir.

Yazar başlıktan itibaren Afrikalıları “zavallı”, “gariban”, eski bir televizyon dizisindeki köle karakterini hatırlatarak “Kunta Kinte” şeklinde adlandırmıştır. Her ne kadar Afrikalı çocuklara milli marş okutmanın küçültücü olduğunu belirtmiş ve eleştirmişse de, bu itiraz da yine milliyetçi bir refleksle ortaya konulmuştur. Yazının tümü Afrikalıların garibanlığı üzerine kurulmuştur. Yazarın bu eleştirilerinin odağında bu ülkelerle diplomatik ilişkiler kurmanın gereksizliği (çünkü fakir ve garibanlar) yer almaktadır. Ayrıca yazar Afrikalıların yanı sıra Ermenistan'la da ilişki kurulmasını eleştirmektedir.

“Eski Alman Başbakanlarının içkinin su gibi aktığı doğum günü partilerine konuveren, Türk Düşmanı Papa Heykelleri altında antlaşmalar imzalayan, AB ve Avrupa yollarını adeta arşınlayan Başbakan Türkî Devletlerden uzak durmakta, Türk adını ağzına bile almamaktadır. Türkiye, Türk Kardeşlerinden koparılmış, Türk Dünyası Kurultayları katılımı olmadığı çözüm sürecine sürüklenmiş, gariban Kunta Kinte'nin kaderinden Türk Milletine stratejik ortaklık masalı adı altında kefen biçilmiştir. Sayın Cumhurbaşkanının düzenlediği 58 ülkeyi kapsayan dış geziler kapsamında sözde Ermeni Soykırımı Tasarıcısı Fransa dört kere, ABD iki kere yer almış, soykırımcı ve işgalci Ermeni Cumhurbaşkanı hem ziyaret edilip, hem ağırlandı, onunla kol kola maç seyredilmiştir.”

Yazıda Afrikalıları geride bırakılmışlıklarının nedenlerine değinmeden “gariban – zavallı” olarak nitelenmesi, bu nitelikleri nedeniyle Afrika'yla diplomatik ilişki kurmanın yararsızlığı sonucunun çıkarılması bir tür aşağılama olarak kabul edilmiş ve nefret söyleminin bir örneği olarak kaydedilmiştir.

Başlık : Diaspora Kuklları

Gazete: Güneş

Tarih: 08.03.2010

Tür: Köşe Yazısı

Yazar: Mehmet Memiş Hoca

Amerika Birleşik Devletleri Temsilciler Meclisi'nde oylanarak kabul edilen Ermeni Soykırımı Yasa Tasarısı ertesinde Amerikalı politikacıları eleştirmek için kaleme alınmış olan köşe yazısı, ABD Temsilciler Meclisi üyeleri ve Ermenilere hakaretler içermektedir. Yazar ABD'li meclis üyelerine “sorumsuz beyin”, “robot” ifadeleriyle hakaret ederken, bu ifadeler Ermenilere yönelik hakaretleriyle kıyaslandığında oldukça hafif kalmaktadır.

“Burnumuzun dibindeler. Bizim ülkemizde çalışarak karınlarını doyuranları toplayıp sınırdışı etsek, bütün Ermenistan açlıktan ölür ama kendileri salak ve beyinsiz oldukları için, Türkiye ile dost olmayı değil, düşmanlığı seçerler.”

Ermenilerin yazar tarafından “yalan ve iftira” olarak adlandırdığı yasa tasarısının geçmesine sevinmelerini eleştiren yazar ifadelerden de anlaşıldığı gibi bir taraftan Ermenistan ekonomisinin durumunu ve Türkiye’de kaçak olan çalışan Ermenileri de andığı bir aşağılamayla yetinmeyerek ağır hakaretlerde de bulunmaktan çekinmemiştir. Yazı bu nedenlerle Küfür/Hakaret/Aşağılama içeren nefret söyleminin en açık örneklerinden biridir.

Başlık : Bartho rahat durmadı

Gazete: Yeniçağ

Tarih: 20.02.2010

Tür: Haber

Yazar :

Yeniçağ gazetesi her zamanki gibi Fener Rum Patriği Bartholomeos'un adını küçümseme amaçlı Bartho şeklinde kısaltmış "Bartho rahat durmadı" başlığıyla küçültmenin ötesinde Bartholomeos'un zararlı bir insan olduğu ima edilmiştir. Manşetten verilen haberin kırmızı renkteki spot işlevi gören alt başlığında "Sapık papazı savununca Atina ayağa kalktı" cümlesi yer almaktadır. Okura rahat durmayan Bartholomeos'un bu sefer Atina'yı karıştırdığı yani aslında kimse (hiçbir toplum) için yararlı bir insan olmadığı mesajı burada daha açık şekilde verilmiştir.

Haberin içeriğinde yine Yeniçağ'da sıkça rastlandığı gibi Bartholomeos'un Patrikliği tanınmayarak kendisinden "Fener Rum Papazı" sıfatıyla bahsedilmektedir. Haberın konusunu Fener Rum Patriği'nin eşcinsellik ve zimmet suçuyla azledilen Attika Metropoliti'nin tekrar yargılanmasını istemesi oluşturmaktadır. Haberde ne ilk sayfada ne de yedinci sayfada yer alan devamında kaynak gösterilmemiştir.

Gazetenin elde etmiş olduğu bilgiler doğru ve Metropolit'in suçluluğu kesin olsa dahi haberin veriliş biçiminden Yeniçağ gazetesinin amacının Hıristiyanlığın saygınlığını korumak ya da bir haksızlığı önlemek olmadığı izlenimi ortaya çıkmaktadır.

"Fener Rum Papazı Bartholomeos, Yunanistan'ın iç işlerine de karışmaya başladı. Bartho, eşcinsel ve zimmetçi suçlamasıyla Yunan kilisesince azledilen ve 6 yıl hapse çarptırılan eski Attika Metropoliti Panteleimon'un yeniden yargılanmasını istedi"

Açıkça görüldüğü gibi amaç haberin hemen her satırında Bartholomeos'a hakaret etmek ya da onu aşağılamaktır. Bunun için çarpıtmalar da kullanılmıştır. Haberde Bartholomeos'un Yunanistan içişlerine karıştığı, (Türkiye gibi) Atina'yı da karıştırdığı iddia edilmektedir. Oysa yalnızca gazetenin verdiği bilgiler dikkatle okunduğunda dahi Metropolit'in rüşvet ve zimmet suçlarından sivil mahkemede yargılandığı, cezasının bir bölümünü çektiği ardından yaş haddinden tahliye edildiği açıkça görülmektedir. Metropolit, dini alanda Rum Ortodoks Kiliseleri üzerinde otoritesi bulunan Patrikhane'ye yeniden yargılanmak üzere başvuru hakkını kullanmıştır. Bir başka deyişle Fener Rum Patriği'nin Yunanistan'ın içişlerine karışması söz konusu değildir.

Bununla birlikte haberde bir başka ancak bu sefer örtük biçimde çarpıtma da Metropolit'in asıl suçunun eşcinsellikmiş gibi gösterilmesidir. Haberin içeriğinde Metropolit'in rüşvet ve zimmet suçunun yanı sıra eşcinsellik nedeniyle de ceza aldığı izlenimi yaratılmaya çalışılmıştır. Oysa sekiz ve altı yıl şeklinde ifade edilen söz konusu cezalar doğal olarak yalnızca rüşvet ve zimmet suçlarından kaynaklanmaktadır. Yunanistan'da eşcinselliğin suç olduğuna dair bir bilgiye rastlanmamıştır. Zaten Atina Yüksek Mahkemesi Metropolitin azlını yalnızca bu suçları nedeniyle onaylamıştır. Metropolit yeniden yargılama talep etmektedir. Metropolitin nasıl bir savunma içinde olduğuna dair bir bilgi de yine haberde yer almamıştır. Ancak gazete için asıl önemli olan suç yargılandığı suçlar değil eşcinselliktir ve eşcinsellik de sapıklıkla eşdeğerdir. Haberin 7. Sayfadaki başlığı

“Bartho'dan sapığa destek”

Gazete yorumlarıyla yine üstü örtük biçimde Hıristiyan din adamlarıyla eşcinselliği ve kendi deyimiyle sapıklığı ile eşdeğer tutmakta, yalnızca Rum Ortodoks Kiliseleri için bir otorite figürü olan Patrikhane'yi ve Patriği değil tüm Hıristiyan din adamlarını da kapsar bir genelleme yapmaktadır. Haberin iç sayfalardaki metninde Gay Metropolit ifadesi kullanılmış, gazete Metropolit'in kanıtlandığını iddia ettiği tercihi sürekli vurgulanmıştır. Haberin mizanpajı da gazetenin Hıristiyanlıkla ve din adamlarıyla eşcinselliği (kendi yorumuyla sapıklığı) özdeşleştirmeye çalıştığı izlenimi vermektedir. Manşette yer alan haberin ilk bölümünde sol tarafta elinde asası bulunan Fener Rum Patriği'nin profil fotoğrafı kullanılmıştır. Alt başlık kırmızı ile yazılmış ve iki sütuna ayrılan haber metnin ortasına bir haç figürü yerleştirilmiştir. Yedinci sayfada yer alan haberin devamında ara başlık “Yaş haddinden beraat”tir. Bu seçim hem Metropolit'in suçluluğunu kanıtlama hem de yasaların işlevsizliğini ortaya koyma amacı taşımaktadır. Haber bu haliyle başta Fener Rum Patriği'ni ardından Hıristiyan din adamlarını aşağılama amacı güttüğünden Küfür / Hakaret /Aşağılama içeren nefret söylemi kategorisinde örnek olarak analiz edilmiştir.

Düşmanlık / Savaş Söylemi

Başlık : Türkiye’de Ermeni Diasporası mı var?

Gazete: Vakit

Tarih: 22.03.2010

Tür: Köşe Yazısı

Yazar : Prof.Dr. Şefik Dursun

Hatırlanacağı gibi Başbakan Erdoğan’ın Türkiye’de kaçak olarak çalışan 100 bin Ermeni’nin sınırdışı edilebileceği açıklaması tepkilere neden olmuş, bazı köşe yazarları Başbakan’ın özür dilemesi gerektiğini ifade etmişti. Prof. Dr. Şefik Dursun’un köşe yazısı işte bu tepkileri ve özür taleplerini konu edinmiştir. Başlıktan da anlaşılacağı gibi Erdoğan’ı eleştirenleri Diaspora’daki Ermenilere benzeten yazar, soykırım iddialarını ve dönemin olaylarını başka bir perspektiften okumayı önermektedir. Yazarın fikirlerine dayanak olan tarihi verilerin hemen tümünde savaşlar merkeze alınmış dolayısıyla düşmanlık ilişkisi ön plana çıkarılmıştır. Soykırım yasa tasarılarını kabul eden ülkelerin de benzer biçimde düşman kategorisinde değerlendirildiği yazıda Haçlı Savaşlarının devam ettiği vurgusu yapılmıştır.

Yazar ayrıca soykırım kavramının anlamını olabildiğince genişletme yoluna gitmiştir. Soykırım’ın tanımı² 1948’de Birleşmiş Milletler Soykırım Suçunun Engellenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi’nde açıkça yer almasına rağmen, yazarın amacının ölü sayısını esas alarak Türk ve Müslümanların daha fazla can kaybı verdiği savaşları, iç savaşları bu tanımın kapsamına sokmaya ve bir karşıt iddia yaratmaya çalışmaktadır.

“Eğer batı dünyası soykırımı görmek istiyorsa, önce Filistin’e baksın, Çeçenistan’a baksın, Kırım’a baksın, Türkistan’a ve Irak’a baksın... Haçlı seferlerinde katlettiklerini bir düşünsün...”

Ara başlık:

“ÇANAKKALE DE YAŞANANLAR SOYKIRIM DEĞİL Mİ?”

Bununla birlikte yazıda ara ara birlikte yaşamının ve dostluğun önemini altını çizen ifadeler de yer almaktadır. Örneğin Başbakan’ın açıklamasını yazar tehditten ziyade düşmanlığın fayda sağlamayacağını ifade eden bir açıklama olarak değerlendirmektedir. Çanakkale’de

² Soykırım tanımı için BM Soykırım Suçunun Engellenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/metin1210.pdf

Lazların, Çerkezlerin ve Kürtlerin de savaştığı belirtilmiş ve bu savaşlarda ölenlerin cennete gittiklerine yönelik inanç dile getirilmiştir. Ancak yazıda kendine yer bulan bu birlikte yaşama vurgusu Müslümanlar için geçerlidir. Ermeniler ve diğer Hıristiyanlara yönelik tarihten gelen herhangi bir dostluk örneği verilmemiştir. Zaten son paragrafta da bu düşmanlık vurgusu yinelenmiş ve soykırım iddialarının yeni bir Haçlı Seferine benzediği, Ermenilerin ve Siyonistlerin birlikte hareket ettikleri bunun için her türlü yola başvurdukları iddiası öne sürülmüştür.

*“Batı ülkelerinde sözde Ermeni soykırım tasarısı birer birer parlamentolarından geçiyor... **Adeta yeni bir Haçlı seferi düzenlenmiş gibi...** Genelde kritik oylamalarda ibrenin yönünü değiştirenler, Ermeni asıllı veya Siyonizm’in amaçları doğrultusunda hareket eden siyasilerdir. Düşmen her türlü silahı kullanıyor...”*

Köşe yazısı Müslüman olmayanları ezeli bir düşman olarak tanımlaması, son paragrafta konuyla hiç ilgisi yokken Yahudileri de bu düşmanlığa dahil etmesi buna bir kanıt niteliğindedir, nedeniyle Düşmanlık/Savaş Söylemi kapsamında nefret söylemi örneği olarak değerlendirilmiştir.

Başlık : Bartholomeos'un Niyeti

Gazete: Ortadoğu

Tarih: 23.12.2009

Tür: Köşe Yazısı

Yazar : İhsan Muslu

Köşe yazısının başlangıcından itibaren önemli bir bölümünü Fatih Sultan Mehmet'in fermanına ayrılmış, Osmanlı'nın başta Bosna'da olmak üzere, hükmettiği topraklarda dinler arası eşitliği gözettiği, bu durumun Cumhuriyet'in ilanından sonra da devam ettiği belirtilmiştir. Devamında Fener Rum Patriği Bartholomeos'un CBS televizyonuna verdiği bir mülakattaki (bir önceki analizde de bahsedilen) sözleri hatırlatılarak bir önceki paragrafta olumlanan durumun tam tersi bir söyleme geçilmiştir.

Yazar eleştiri sınırını aşarak "Bunlar" diye söze başladığı Hıristiyan azınlığı nankörlükle, Türklere, Müslümanlara karşı kin ve nefret gütmekle suçlamış, aslında kendi vatandaşı olan insanları dışlayarak Batılı ülkelerin kardeşi ilan etmiştir:

"Bunlar, ülkemizde Sultanlar gibi yaşarlarken, içlerindeki kin ve nefreti de gizleyemezler. Ve 'Bize ikinci sınıf muamelesi yapılıyor. Haklarımızı Türk vatandaşları gibi kullanabildiğimizi düşünmüyoruz' diyerek Yüce Türk Milletini ve Devletini ağabeylerine şikâyette bulunuyorlar."

Yazarın yukarıdaki ifadelerinde kullandığı "Yüce Türk Milleti ve Devleti"nin azınlık vatandaşları kapsamadığı aksine onları dışladığı açıktır. Bu nedenle yazı Düşmanlık /Savaş Söylemi içeren nefret söylemi kategorisinde değerlendirilmiştir.

Burada belki not düşülmesi gereken bir başka konu yazarın son paragrafta Hz. İsa'dan alıntı yaparak "merhametli kimseleri ve halkın arasını ıslah edenler"i övmesidir. Alıntının Hıristiyanlığın temel figürü Hz.İsa'dan yapılmış olması yazının başında Fatih Sultan Mehmet'in fermanı ile tutarlı biçimde farklı dinlere saygının bir ifadesi olarak okunabilir. Ancak alıntının içeriğine bakıldığında yazarın fermana bahsedilen eşitliğe değil şu sıralar daha yaygın kullanılan hoşgörü kavramına daha yakın olduğu ya da fermanın bu anlamı çıkarmaya daha yatkın olduğu görülmektedir. Çünkü yazarın başta Fener Rum Patriği Bartholomeos olmak üzere genelleyerek azınlıklara yüklediği olumsuz tutumlar dikkate alındığında burada "merhametli ve halkın arasını ıslah edenler"i Türkler olduğu açıktır. Bilindiği gibi hoşgörü, hoşgöreni biraz daha güçlü şekilde konumlandıran ve katlanmayı, tahammülü içeren bir kavramdır, eşitliği içermez. Sonuç olarak köşe yazısı dışlayıcı söyleminin yanı sıra ima yoluyla dinler arası bir hiyerarşiyi de içermektedir.

Başlık : Komşumuz Ermenistan

Gazete: Türkiye

Tarih: 22.01.2010

Tür: Köşe Yazısı

Yazar : Yılmaz Öztuna

Yazar Türkiye'nin sekiz komşusu içinde “*en küçük ve en yoksul*” olarak tanımladığı ve yazının geneli itibariyle küçümsediği Ermenistan'ı “*akılsız*” olup Batı Devletlerinin oyununa gelerek Türkiye ile ilişkilerini bozduğu için eleştirmektedir. Yazar bununla birlikte kaynak belirtmeden sunduğu tarihi bilgilerle Ermenilerin haksızlığını hatta daha da ileri giderek suçluluğunu kanıtlama çabasına girmiştir.

“1915'te büsbütün azıtıp yüz binlerce Kürt, Türk, Azeri, Çerkes'i öldürdüler. İstanbul'da bile patırtı çıkardılar. Biz Çanakkale'de ölüm kalım savaşında iken, Kafkaslar'da bozguna uğramış 3. Ordumuzu arkasından vurdular.”

1915 olaylarını “*soykırım yutturmacası*” olarak tanımlayan yazar düşman olarak gördüğü Ermenileri menfaatleri açısından Türkiye ile iyi geçinmeye davet etmiştir.

Yazının en ilgi çekici kısmı son paragrafıdır yazar Ermeni olan Kemani Serkis Efendi'nin çok bilinen bir güfte ve bestesini Ermeniler için ibret alınacak bir örnek olarak göstermektedir. Söz konusu bestenin 1915'ten önce mi, sonra mı yapıldığı net değilken³ büyük bir acıyı anlatan bestekârın güftesini, bir yanılığın göstergesi olarak göstermek bu paragrafta doğrudan nefret söylemi olarak değerlendirilemese de Ermeniler açısından oldukça incitici olduğu açıktır. Bu da aslında nefret söyleminin dolaylı bir kullanımınıdır.

³ <http://www.taraf.com.tr/haber/kemani-serkis-efendinin-kerameti.htm>

Başlık : Batı'nın İslam'ı ayrıştırma projeleri

Gazete: Türkiye

Tarih: 01.02.2010

Tür: Okur Yorumu

Yazar : Nurullah Aydın

Türkiye gazetesinin Serbest Kürsü adlı okur yorumları bölümünde yer alan yorumun sahibi Nurullah Aydın'dır. Pek çok yabancı düşmanlığı / ötekileştirme unsuru içeren yorumda Batı ülkelerinin İslam'ı "makam, şöhret, para hırsı ile kişilik bozukluğu olan tipler" vasıtasıyla bölme gayretinde olduğu iddia edilmektedir. Tarihsel olaylara da yer verilen okur yorumunda ilişkilere dair verilen örneklerin tamamının olumsuz oluşu okurun iddiası düşünüldüğünde şaşırtıcı değildir. Ancak söz konusu örnekler bugünün aktörleriyle özdeşleştirilmiş, sonuç olarak Katolik / Protestan dininin misyonerlerinin tarihin çok eski dönemlerinden bugüne İslam'ın düşmanı olduğu savunulmuş Düşmanlık / Savaş Söylemi içeren nefret söylemi benimsenmiştir. Üstelik yakın geçmişte bu türden bir nefretin, çok acımasızca işlenen cinayetlere dönüşümü maalesef hala hafızalarımızda tazeliğini korumaktadır.

*"Bugün **Katolik / Protestan** misyonerler çok yönlü faaliyetlerine devam ediyor. Devasa mali kaynağa sahip yeni dini örgütlenmeleri görünce tarih tekerrür ediyor demek lazım."*

Başlık : Söz verilmiş hali buysa...

Gazete: Akşam

Tarih: 23.03.2010

Tür: Köşe Yazısı

Yazar : Burhan Ayeri

Yazar genel olarak Kürt sorununa yönelik açılım sürecini eleştirmiştir. Yazar kendi görüşlerini kısa bir girişle ifade etmiş ardından köşesini seçtiği okuyucu yorumlarına bırakmıştır.

Bu araştırmanın örneklerinden biri olan nefret söylemi bu yorumlardan ilkinde yer almaktadır. Yazarın herkesin okumasında fayda var diyerek sözü bıraktığı Kazım Eryılmaz, Kürt sorununu, Şark Meselesi'ni de hatırlatarak, Batı'nın planladığı bir oyun olarak değerlendirmiş ve tezini kanıtlamak için geçmişte yaşananlarla bugünü karşılaştırma yoluna gitmiştir. Batı olarak ifade edilen ülkelerin tasarladığı ve Türkiye'nin çıkarına olmayan bu oyunun oyuncuları Atlantik ötesi örgütlenmeler, Soros'un desteklediği sivil toplum kuruluşlarıdır. Okuyucu burada küfür dağarcığını yaratıcı biçimde genişleterek "**Sorospu çocukları**" ifadesini seçmiştir.

Okuyucuya göre "*Dün için Arap ülkeleri, Sırp, Rum ne ise bugün PKK odur.*" Bir başka deyişle dün bu etnik kimlikler bugün de PKK, düşmanın silahı (piyonu) konumundadır. İfadede ilk dikkat çeken unsur "Arap ülkeleri" dışındakilerin bir devlet, örgüt ya da kurum değil bir etnik ve dini kökene mensup insanlar olmasıdır. Bunlar arasında Rumlar bilindiği gibi Anadolu'da yaşayan Hıristiyan Ortodoksları temsil eder.⁴ Dolayısıyla bu ülkenin vatandaşlarıdır. Okuyucu yorumu etnik ve dini kimlikleri genelleyerek ve onlara düşman ve hain sıfatı yüklemiş, bu suretle nefret söyleminin bir örneğini ortaya koymuştur. Köşe yazarı da herkesin okumasını salık verdiği bu yorumu köşesine taşıyarak nefret diline ortak olmuştur.

⁴ <http://bianet.org/bianet/bianet/53401-son-1244-rum>

Abartma / Yükleme / Çarpıtma

Başlık : Milletler birbirinden farklıdır

Gazete: Yeni Çağ

Tarih: 16.12.2009

Tür: Köşe Yazısı

Yazar : Ahmet Bican Ercilasun

Köşe yazısının konusu her ne kadar bu araştırmanın konusuyla paralellik gösterse de, öne sürülen iddialar bu araştırmanın amacıyla ters yöndedir ve bu nedenle ilgi çekici bir örnektir. Daha açık bir ifadeyle başlıktan da anlaşılacağı gibi yazar milletlerin birbirinden farklarının bulunduğunu kabul etmekte ancak bunu üstünlükler – zayıflıklar şeklinde ortaya koymaktadır. Türk milletinin üstün olduğunu söylemenin ırkçılık ve ırkçılığın da kötü olduğu yönündeki eleştirilere yer ve yanıt veren yazar, özellikle bu eleştirilerin “dini bütün” olarak tanımladığı İslam dinine inananlardan gelmesini bahane ederek aksi yöndeki iddialarını Kuran’dan verdiği örneklerle savunmaktadır.

Verilen sure açıklamalarına göre Allah zaten insanları “sosyal grup”lara ayırmıştır. Bu sosyal grupları yazar millet olarak adlandırsa da, kastının çoğunlukla ırklar olduğu anlaşılmaktadır. Kuran’da yer alan Müslümanlara yol gösterici hikâyelerin yer aldığı surelerden örnekler veren yazar, buradan Araplar ve Türkler arası bir karşılaştırmaya gitmiş, Allah’ın fesatlık ve inkar özellikleri nedeniyle Araplar yerine Türkleri daha üstün tuttuğunu iddia etmiştir.

“Demek ki Araplarda ‘inkâr ve nifak’ özellikleri varmış ve bu konuda çok şiddetli (eşedd)mişler.”

Yazarın çarpıtma olarak nitelendirilebilecek bu iddialarına Müslümanlarca kutsal sayılan bir kitaptan referans göstermesi ve Müslümanlara hitap ettiğini özellikle belirtmesi :*“Tabii sözüm Kuran’a inananlar içindir”* ayrımcılığına dini alet etmesinin yanı sıra aksini iddia edenleri de Kuran’a itiraz eder duruma düşürmesi açısından tehlikeli görünmektedir.

Başlık : Manisa Selendililer neden linç ediliyor

Gazete: Yeniçağ

Tarih: 11.01.2010

Tür: Köşe Yazısı

Yazar : Behiç Kılıç

Manisa'nın Selendi ilçesinde çıkan olaylar sonucunda Romanların ilçeyi terk etmek zorunda kalmaları ve valilik tarafından başka ilçelere yerleştirilmeleri bu yazının konusunu oluşturmaktadır. Selendi'den yazan bir okurun mektubunun temel alındığı köşe yazısında genel olarak ve genelleme yapılarak Romanlar ve de onları kışkırtanlar sorumlu tutulmaktadır.

Köşe yazarı öncelikle Selendilileri ve Romanları birbirinden ayırmış, Yörükleri Selendili ama aynı yerde yaşayan Romanları Selendilili kabul etmeyerek ötekileştirme ve taraf tutma yolunu seçmiştir:

“Selendi insanı yörüktür, misafirperverdir. Anadolumuzun genel karakteristiğini taşır, mazbuttur, muhafazakardır... Ahlakı, örfü... Oturması kalkması önemlidir...”

Yazarın Selendi halkını ve dolayısıyla Anadolu halkını övmek için kullandığı bu ifadeler, tersten okunduğunda Romanları ötekileştirmeyi, hatta yermeyi içermektedir. Mazbut, muhafazakar, ahlaka, örfe, oturup kalkmaya önem veren... yani bu nitelikleri Romanlar taşımamaktadır. Burada sıralanan sıfatlar içinde ilk sıralardan birini misafirperverliğin almış olması da dikkat çekicidir. Çünkü yazara göre Yörükler Selendi halkını oluştururlar, Romanlar ise misafirdir.

“Birkaç gün süren bir kampanya ile Selendi insanı nasıl da karalandı!.. Selendililer ‘Çingeneleri linç eden ırkçılar’ diye insafsızca sunuldu!.. Oysa hiç de öyle bir durum yok.. Çingeneler yıllardır Selendi’de yaşar... Kendilerine dönük yaşam biçimleri, mahalleleri ile Selenedili ona ne yapmış? Neden birden bire bir grup Roman, Selendi’de bir takım tahriklere sebep olacak ‘hareketlenme’ içerisine girdi, kim teşvik etti onları!!?”

Yazar sıklıkla Romanların Selendili olmadığını vurgulama gayretine girmiştir. Çingeneler yıllardır Selendi’de yaşar ama asla Selendili olamazlar. Yine kendilerine dönük yaşam biçimleri ve mahallelerinin olduğu vurgusu farklı olduklarının, kabul edilmediklerinin iması şeklinde anlam bulmaktadır. Yazarın “Çingeneler” sözcüğü ve “Roman” sözcüğü tercihi de anlamlıdır. Zira önceki cümlelerde Roman sözcüğü kullanılırken koyu renkle yazılan cümlede Çingene sözcüğünün sunulan (medyanın sunduğu) bir tanım olduğuna dikkat çekilmeye çalışılmıştır. Yazar okura Romanların kimlik tanımlarına saygı duyduğunu anlatmaya

çalışmaktadır. Ancak buna rağmen bir grup Roman Selendi’de tahriklere sebep olacak hareketlenmelere, koyu renkle vurgulandığı üzere üstü kapalı şekilde suçlara karışmıştır. Yazara bu kabul edilir bir durum değildir.

Yazar yeniden Çingener tanımına dönerek, insanların göç ettirilmesini normal karşılamaktadır hatta göç ettirilenlerin de durumu memnuniyetle karşıladığını ifade etmektedir. Çünkü zaten onlar misafirdirler ve Selendililerin yaşam tarzına uymamaktadırlar:

“Sonuçta ortaya çıkan, Selendi insanının yaşam biçimine ters bir yaşam biçiminin, nizam ve intizamı bozma teşebbüsüdür.. Çingene, Selendiliye ters bir yaşamı yerleştirmiş anlaşılabilir küçük bir yerleşim merkezine ve gerginlik ortaya çıkmış..”

Kılıç yazısında genelleme ve ötekileştirmenin de ötesine geçerek “bazı Çingenerin topluma kazandırılmaya çalışıldığını” ancak başarılı olunamadığını iddia etmiş, bir etnik kimliği tümüyle suçla ilişkilendirmiştir.

Her ne kadar içinde aşağılama unsurları barındırsa da söz konusu örnek başta çizdiğimiz çerçevede Abartma / Yükleme / Çarpıtma’nın tüm unsurlarını neredeyse eksiksiz barındırdığından bu kategoride nefret söylemi örnekleri arasında değerlendirilmiştir.

Başlık : Yahudilerin dinlerini tahrif edişi...

Gazete : Milli Gazete

Tarih : 09.12.2009

Tür : Köşe Yazısı

Yazar : Aydın Başar

Yazının konusu Kuran ve Ehli Kitap'ta yer aldığı belirtilen bir uyarı: "Ayetlerimizi az bir bedel karşılığında satmayın" ve yazarın bu uyarıdan yola çıkarak nelerin bu uyarı kapsamına girebileceğine dair görüşleridir. Yazar ayetlerin açıklamasında verdiği örneklerde olumsuzlukların büyük çoğunluğu İsrailoğullarına mal etmiştir ve bu olumsuzluklardan Müslümanların ders çıkarmasını, aynı hatalara düşmemelerini önermektedir. Yazarın kendi dinini korumak konusundaki hassasiyetini bir başka din söz konusu olduğunda göstermediği açıktır.

"Sonuç itibari ile bu bir dizi ayet bizlere tarihteki Yahudi alimlerinin din anlayışlarını ne şekilde tahrif ettiklerini göstermektedir."

Ancak bu yazının nefret söylemi örneklerine dahil olmasına neden olan asıl unsur görsel kullanımıdır. Yazının hemen üstünde yazıyla aynı genişlikte kullanılan büyükçe fotoğrafın aslında yazıyla hiçbir ilişkisi bulunmamaktadır. Ancak yazıyla birlikte ele alındığında ima ettikleri bu araştırma açısından kayda değer niteliktedir. Fotoğrafın odağında gökyüzünün geneli açık olmasına rağmen üstlerine hayalet tasvirlerine benzeyen kapkara bulutlar çökmüş altı kişi görülmektedir. Silüetlerinden erkek oldukları anlaşılan bu insanların bir arazide el arabaları, küreklerle çukur açmaya ya da bir şeyleri gömmeye benzer bir şeyler yaptıkları belirli belirsiz anlaşılmaktadır. Altı adamdan ikisi kürekle toprak kazarken biri el arabasına doldurduğu çıkan toprakları boşaltmakta, diğeri el arabasıyla çıkan toprakları boşaltmaya götürmekte, diğeri yine el arabasıyla yeni toprak doldurmak üzere kazı alanına yaklaşmaktadır. Diğerlerinden farklı olarak şapka giymiş olan altıncı kişi ise kazının başında durmakta hatta kazılan yere doğru eğilmiş daha dikkatli inceler, kontrol eder vaziyettedir. Bu kadar çok el arabasının varlığı, çıkan toprağın çokluğu dolayısıyla kazılan alanın derinliğine ilişkin işaret vermektedir. Kazılan alanın kenarlarından itibaren yükselen tepeler yine bu kazılardan çıkan topraklarla oluşmuş izlenimi yaratmaktadır. Kazının ya da gömünün amacı her ne ise çok derinlerde, karanlık yerlerde olduğu ya da olması gerektiği bellidir. Tepelerinde duran karanlık bulutlarla kutsal bir gücün tıpkı Kuran ve Ehli Kitap'ta olduğu gibi bu adamların yaptıkları karanlık işlere dikkat çekmek istediği hatta uyarıda bulunduğu da açıktır.

Ayrıca görsel hafızamızı yokladığımızda, özellikle çizgi filmlerdeki sahneleri hatırlayabiliriz, başına karabulutlar çökenlerin yakın zamanda bir felakete uğramaları kaçınılmazdır.

Fotoğrafın köşe yazısıyla ilişkisine geri dönecek olursak fotoğraftaki insanların yazarın kutsal kitaplardan aktardığı biçimiyle *“Ayetleri az bir bedel karşılığında satanlar”* ya da *“Gerçeği hakikati olmayanla örten, bilmekte olduğu halde gerçeği gizleyenler”*le yazarın yorumladığı şekilde ise Yahudilerle özdeşleştirildiği açıktır. Gizli, derin ve olumsuz işlerin mal edildiği Yahudiler kutsal kitaba göre uyarılmaktadırlar, (başlarına kara bulutlar çöktüğüne göre) böyle giderse felakete uğrayacakları açıktır. Yazarın ve sayfa editörlerinin yazı ve görsel ilişkisi dikkate alındığında bir dini gruba yükledikleri olumsuz anlamlar, çarpıtmalar nedeniyle bir nefret söylemi örneğine imza attıkları tespit edilmiştir.

Simgeleştirme

Başlık : Anayasa Suçunu Kim İşledi?

Gazete: Ortadoğu

Tarih: 26.01.2010

Tür: Köşe Yazısı

Yazar : Dr. Seyfi Şahin

Köşe yazısında Anayasa Mahkemesi'nin askerlere sivil yargı yolunu kapatan düzenlemeyi iptal etmesi ve buna destek veren kurumlar eleştirilmektedir. Yazarın “*hukuk cinayeti*” olarak nitelediği bu düzenlemenin sorumluluğunu yazara göre sırayla TBMM, Cumhurbaşkanlığı, Askeri Yargıtay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi ile birlikte Anayasa Mahkemesi taşımaktadır. Yazar bu kanun iptaliyle “*askere karşı olumsuz kanaatlerin gelişmeye başladığını*”, “*Türk ordusunun zan altında kaldığını*”, “*orduya iftira edildiğini*” iddia etmekte, bu durumun içte ve dışta Türk, devlet ve millet düşmanlarını harekete geçirdiğini savunmaktadır. Yazar söz konusu düşmanları yalnızca bu sıfatlarla betimlemekle kalmamış, etnik kökenlerini de belirtmiştir. Yazara göre Ermeni olmak ya da Ermenileri desteklemek Türk, devlet ve millet düşmanı olmakla eşdeğerdir. Üstelik “*içte ve dışta*” diye özellikle de belirtilerek Türkiye’de ve Türkiye dışında yaşayan tüm Ermeniler tek bir sıfat, düşman sıfatı altında birleştirilmiştir.

“Ne kadar iç ve dış Türk, devlet ve millet düşmanı varsa azgın bir şekilde Silahlı kuvvetlere saldırdılar. Bu devletler yolu, medya aracılığıyla da yapıldı. Ancak benim bildiğim kadarı ile silahlı kuvvetleri yıpratmak suçtur. Bunu askeri mahkemeler incelemeli ve basın yoluyla işlenen suçları cezalandırmalı idi. Dört Ermenici, Ermeni asıllı, Ermeni dönmesi ve Ermeni tarafı soysuzlara pabuç bırakılmamalı idi.”

Ulusal basını takip edenlerin kolayca anlayabileceği üzere yazarın hedefi aslında Türk Silahlı Kuvvetleri'nin darbe, fişleme gibi çeşitli gizli faaliyetlerini, askeri operasyonlardaki ve kışlalardaki ihmallerini tartışmaya açan, çeşitli iddialar sunan Taraf gazetesidir. Taraf gazetesinin yazarlarının bir bölümünün 1915 Olayları için “Ermenilerden Özür Diliyoruz” kampanyasına destek vermiş olmaları yazarın söz konusu gazeteye yönelik öfkesinin nedenlerinden biri olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü yazarın bu yazıda konu edindiği konuyla Ermeniler arasında mantıklı bir ilişki bulunmamaktadır. Ancak yazar Özür Diliyoruz Kampanyası'nı hatırlatma amacıyla da Ermeni sözcüğünü bir düşmanlık ifadesi, bir hakaret olarak kullanmış ve Simgeleştirme kategorisine giren nefret söyleminin bir örneğini ortaya koymuştur.

Başlık : ABD'den Ermeni kahpeliği

Gazete: Yeniçağ

Tarih: 27.01.2010

Tür: Haber

Yazar :

Manşetin hemen üstünde yer alan bir bakıma manşeti tamamlayıcı⁵ nitelik taşıyan bu küçük haberde Türkiye-Ermenistan arası ilişkileri ABD'nin tasarladığı ve isteklerini yaptırmak için baskı uyguladığı ifade edilmekte hatta ABD'nin Ermenistan'ı daha fazla kayırdığı iddiasında bulunmaktadır. Bir paragraflık kısa haberin içeriğinde eleştiri sınırları içinde kalınmış nefret söylemi içeren bir ifadeye rastlanmamıştır. Haberin alt başlığı *“Dışışleri yeni tezgah peşinde!..”*de kastedilen ABD Dışışleri Bakanlığı'dır ki bu da eleştiri sınırları içinde kabul edilebilir.

Ancak haberin başlığı hem hakareti hem simgeleştirmeyi bir arada içeren bir nefret söylemi örneğidir.

“ABD'den Ermeni kahpeliği”

Yazar ABD'yi eleştirmek için bir etnik grubun adını küfür /hakaret içeren bir sözcükle⁶ nitelemiş, dönekliği tüm Ermenilere yüklemiş ortaya çıkan ve bir etnik kimliğin özelliğiymiş gibi sunulan bu tamlamayı bir sıfat olarak kullanmıştır. Biz her ne kadar Simgeleştirme kategorisi altında değerlendiresek de yazar bu başlıkla birden çok kategorideki nefret söylemini birlikte kullanmıştır.

⁵ Manşet haberin başlığı *“AKP'NİN AÇILIM İŞBİRLİKÇİLERİ”*dir. Bu örnekte konu edilen ve eleştirilen ABD de gazeteye göre bu işbirlikçilerden biridir, gazete bu mesajı öncelikle mizanpajıyla vermiştir.

⁶ Kahpe Türk Dil Kurumu'na göre dönek, ahlaksız kadın, orospu anlamına gelmektedir. Bkz. <http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=verilst&kelime=kahpe&ayn=tam>

Başlık : Ankara Müslümanları

Gazete: Sözcü

Tarih: 26.02.2010

Tür: Köşe Yazısı

Yazar : Emin Çölaşan

Yazarın birkaç yazıdan oluşan köşe yazısının ana başlığı, yazıda konu edilen tüm olaylar için verdiği tepkiyi de özetler şekilde **“İZLERKEN ‘YUH’ DİYE BAĞIRMIŞIM”**dir. Yazar medyadan izlediği olayları hem olayların kendisi, hem de veriliş biçimi açısından eleştirmiştir. Bu araştırma örnekleri arasına giren **“Ankara Müslümanları”** başlıklı yazı da, yazarın **“şeriatçı”** diye nitelediği bir gazetede çıkan bir ilanı konu almaktadır.

İlanın sahibi “Ankara Müslümanları darbelere karşı dayanışma platformu”dur. Çölaşan’ın aktarımıyla ilan insanlara 28 Şubat’ın yıldönümünde 85 yıllık darbeci-çeteci zihniyete karşı Kızılay Meydanı’nda toplanma çağrısı yapmaktadır.

Yazar sürenin 85 yıl olarak belirlenmesiyle Atatürk döneminin de darbecilikle nitelendirildiğine dikkat çekmiş, öfkesini en çok bu ifadeye yöneltmiştir. Yazar “Müslümanlar”ın demokratik haklarını kullanmalarını (meydanlara çıkmalarını) dahi bir tehdit unsuru olarak görmüş, bunun şımartılmaları sonucu olduğunu öne sürmüştür. Aynı zamanda “Müslümanlar”ı piyasaya sürülebilen metalar olarak tanımlamış, genellemiş ve kimliksizleştirmiştir.

“AKP döneminde şımartıldılar, şimdi meydanlara çıkmaktan söz ediyorlar... Çünkü iktidar gücü arkalarında. 28 Şubat’ta Kızılay’da olacaklar, polis herhalde seyredecek! ‘Ankara Müslümanları’.. Demek ki yakında İstanbul, Kayseri, Konya, Rize ‘Müslümanları’ piyasaya sürülüp ilanlar vermeye başlayacak.”

Yazar yazısını **“Tayyip ve takımı, yarattıkları eserle guru duysun”** şeklinde sonlandırmıştır. Burada aslında Atatürk’e bir gönderme yapılmış (Gençliğe Hitabe’yi hatırlayın) Atatürk’ün yarattığı eser ile (Türkiye Cumhuriyeti), AKP’nin yazının konusunu oluşturan durum (eser) arasında üstü kapalı bir karşılaştırma yapılmıştır. Diğer taraftan yine “eser” sözcüğünün seçimiyle somut bir şeyin, bir şeklin varlığına işaret edildiği düşünülebilir. Nitekim son dönemlerde İslam-laiklik eksenli tartışmaların çoğunda şekillere ilişkin yargı ve önyargılar önemli bir yer tutmaktadır.

Genelde bu araştırmada Hıristiyanlık ve Yahudiliği hedef alan nefret söylemi örneklerine yer verilmiştir. Bunun en önemli nedenleri, nefret söyleminin muhafazakâr basında kendisine

daha fazla yer bulması ve bazı muhafazakâr yazarların başka dinleri kendi dinlerine tehdit olarak görmesi ve bunu da haber ve köşe yazılarındaki söylemlerine yansıtmasıdır. Burada ise farklı olarak Kemalist ve milliyetçi görüşleriyle bilinen bir yazarın “Müslüman” sözcüğünü yanına olumsuz nitelik belirtir hiçbir sıfat kullanmadan olumsuz bir özellikmiş gibi simgeleştirmesi söz konusudur.

Bu örnek, nefret söyleminin en önemli sakıncalarından biri olan medya yoluyla güçlünün güçsüzler üzerindeki egemenliğinin yeniden üretimi açısından bakıldığında güçlü ve güçsüz grupların duruma, ortama göre nasıl yer değiştirebileceğinin görülmesi açısından da çarpıcı niteliktedir.

Friedrich Naumann
STIFTUNG

FÜR DIE FREIHEIT

“Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi” çalışması
Avrupa Komisyonu-DİHAA, Global Dialogue ve
Friedrich Naumann Vakfı’nın katkılarıyla yürütülmektedir.